

VERDRAGH

Tusschen Haere Majesteyt de Keyserinne Douairiere Coninginne Apostolieck van Hongarien ende van Bohemen; ende Syne Alder-Christelijckxste Majesteyt den Coninck van Vranckryck ende van Navarre, voor de wederzeydtsche overleveringe van de Deserteurs;

*Gesloten ende geteeckent tot Brussel
den 6. September 1766.*

TOT BRUSSEL,
By GEORGIUS FRICX, drucker van Haere Majesteyt de Keyserinne Douairiere ende Koninginne Apostolieck 1766.

Prys vvf Stuyvers.

VERDIJAGH

Tuylighen Thuische Wijntjes des Keys
Lijfinge Dantinsche Gouwingen
Apoloogie van den hofdienst en
van Poyetens ende Suynghe
Cuijffelijckhede. Majestiet der
Coninck van Vlaenderen
ten Maeyt. Spyt des hofdienst
xekdijckte overlevinge van de
Daghe

Wijntje van den hofdienst
Gedronken wanneer den hofdienst
wordt gespeeld

ANNA THERESA, by der gracie
Godts, Rooms-Keyserinne Douairiere,
Koninginne van Duytslandt, van Hon-
garien, van Bohemen, van Dalmatiën,
van Croatië, van Esclavonien, &c.
Aerts-Hertoginne van Oostenryck; Her-
toginne van Bourgogne, van Lothryck,
van Brabant, van Limbourg, van Luxem-
bourg, van Guelder, van Milanen, van Stirien, van Carin-
thien, van Carniole, van Mantua, van Parma ende Plaisan-
ce, van Wirtemberg, van hoogh ende leegh Silesien, &c.
Princesse van Suabe ende van Transilvanie; Marckgravinne
van't H. Rooms Ryck, van Bourgau, van Moravie, van
hoogh ende leegh Lusatie, Gravinne van Habsbourg, van
Vlaenderen, van Artois, van Tyrol, van Henegauw, van
Namen, van Ferrete, van Kybourg, van Gorice ende van
Gradisca; Landt-Gravinne van Allatiën; Vrouwe van de
Marche van Esclavonien, van Port-Naon, van Salins ende
van Mechelen; Hertoginne van Lorreynen ende van Bar;
Groote Hertoginne van Toscanen. Alle de gene die dese

A

(2)

tegenwoordige sulien sien , SALUYT : doen te weten ;
dat goet-gevonden hebbende te sluyten een verdragh tot
wederzydtsche overleveringe van de Deserteurs met onsen
seer-lieven ende seer-beiminden Broeder ende Cosyn , Syne
Alder-Christelijckste Majesteyt den Coninck van Vranck-
ryck ende van Navarre , gesloten ende geteckent binnen
onse Stadt van Brussel den 6. der maendt September lelt-
leden waer van den inhoudt hier naer volghet.

„ In de meyninge waer inne zyn Haere Majesteyt de
„ Keyserinne Douairiere , Coninginne Apostolieck van
„ Hongarien ende Bohemen , ende Syne Alder-Christelijck-
„ ste Majesteyt , van nauwer te sluyten in alle het
„ gene hunne orderlinge voordeelen can belangen , de
„ banden van eene goede ende nauwe vrintschap de welc-
„ ke vereenight , hebben sy geoordeelt , dat de bewaernisse
„ van hunne Troupen te versekeren , was een van de be-
„ sonderste voorworpen , welcken volgende , Wy Francis-
„ cus Gravc van Ferraris Ridder van het Cryghs-Order
„ van MARIA THERESIA , Caemerheer van Haere Key-
„ serlijcke Majesteyten Generael Major van de Legers van
„ Haere Majesteyt de Keyserinne Coninginne , ende In-
„ specteur der Artillerie der Nederlanden , voorsien van
„ volcomen macht van Haere Keyserlijcke Conincklycke
„ ende Apostolijcke Majesteyt : ende Wy Carolus-Marcus-
„ Joannes-Franciscus Regis Marquis van Boufflers Remien-
„ court , Edelen Genuées , Marechal des Camps ende Le-
„ gers van Syne Alder-Christelijckste Majesteyt , Inspec-
„ teur generael van het Fransch Voetvolck , Lieutenant
„ generael van de Provintie van Beauvoisis , Gouverneur
„ der Steden ende Casteel van Pont-à-Mousson , ende Groo-
„ ten-Bailli van Beauvais ende van Pont-à-Mousson , voor-
„ sien van volmacht van Syne Alder-Christelijckste Maje-
„ steyt , syn over-een-gecomen tot wederzydtsche overle-
„ veringe van de Delerteurs van de volgende pointen ende
„ artikelen.

(3)

E E R S T E N A R T I K E L .

„ Alle Voetgangers , Ruyters , Dragonders , ofte Hus-
„ saeren de welcke naer den sesden van de toekomende
„ maendt November sullen gedeserteert zyn van den Dienst
„ van eene der twee Mogentheden , ende de welcke sigh
„ sullen bevinden in de Staeten van de andere , sullen
„ worden aengehouden ende ter goeder trouwe overgele-
„ vert , ten waere sy waeren geboren onderdaenen van de Mo-
„ gentheydt in welckers Staeten sy sullen aengehouden zyn :
„ in welcken gevalle men alleenelijck sal overleveren de
„ Waepens , de Peerden , ende desselfs Equipagien do
„ welcke de Deserteurs souden connen ontnomen ofte met
„ hun medegeleydt hebben.

I I .

„ Het tegenwoordigh Verdragh sal plaeſte hebben in
„ alle de Provintien ende Onderhoorigheden der Domina-
„ tie van Haere Majesteyt de Keyserinne Coninginne in de
„ Nederlanden , ende van gelijcken in allen de Provin-
„ tien ende Onderhoorigheden van het Koninckryck van
„ Vranckryck , ten opsligte van de Oostenrycksche De-
„ serteurs , de welcke sullen gedeserteert zyn uyt de Ne-
„ derlanden.

I I I .

„ Alle Deserteurs van de Oostenrycksche Nederlanden
„ de welcke sullen worden aengehouden op de Gronden
„ van Syne Alder-Christelijckste Majesteyt , sullen ge-
„ bracht worden in eene van dese vier plaetsen , te weten :
„ Duynkercken , Ryssel , Valenceyn , ofte Longwy ; ende

(4)

„ alle de Fransche Deserteurs aengehouden op de Gronden
„ van Haere Majesteyt de Keyserinne Coninginne binnen
„ de Nederlanden, sullen gebracht worden tot Brugge,
„ Ghendt, Eergen-Henegauw, ofte tot Luxembourg.

I V.

„ De Commandanten van dese vier Oostenryckxsche
„ plaetsen, sullen corresponderen met de gene van de
„ vier Fransche plaetsen ten opfichte van het tegenwoor-
„ digh Verdragh, te weten : den Commandant van
„ Brugge, met den gene van Duynkercken, den Com-
„ mandant van Ghendt, met den genen van Ryssel, den
„ Commandant van Bergen, met den genen van Valen-
„ ceyn, ende den Commandant van Luxembourg, met
„ den genen van Longwy.

V.

„ Soo haest eenen Deserteur sal gebracht zyn in eene
„ der plaetse hier boven genoemt, sal den Commandant
„ gehouden zyn daer van kennisse te geven, binnen den
„ tydt van tweemael vier-en-twintigh ueren, aan den Com-
„ mandant der plaetse van de andere Mogentheydt met
„ den welcken hy correspondeert, aan hem ten selven
„ tyde aenweyende de plaetse van de Grenze ende den
„ tydt op den welcken hy vermeint den Deserteur aan
„ hem te doen overleveren.

V I.

„ Den Commandant verwittigt zynde van de aenhou-
„ dinge van eenen Deserteur, sal hem op de aengewese

(5)

„ plaetse ende tydt doen afhaelen, ende sal den aen ley-
„ der van het detacheement gelasten van comptant onder
„ quittantie te betaelen aan den genen die hem den ge-
„ vangen sal overleveren den taux hier naer gereguleert
„ by den 12. artikel.

V I I.

„ De Deserteurs sullen overgelevert worden in den
„ staet in den welcken sy zyn aengehouden, dat is met
„ hunne Kleederen, Waepenen ende Equipagie, soo veel
„ men die sal connen ontdecken, het welcke ter goeder
„ trouwe sal worden volbrocht.

V I I I.

„ De Peerdens van de Ruyters, Dragonders ende Hus-
„ saeren, sullen van gelijcken overgelevert worden, als
„ mede de Peerdens met hunne Equipagie, door de De-
„ serteurs gestolen.

I X.

„ Men sal aan de Mannen geven tot den tydt dat sy
„ sullen wesen overgelevert in handen van het detache-
„ ment der Troupen, waer van sy zyn gedeserteert, het
„ selve ration broadt ende het selve tractement gelijck
„ genieten de Troupen der Mogentheydt onder wiens Do-
„ minatie sy zyn aengehouden ende sal het selve zyn ten
„ opfiche der Peerdens voor hunne rations van fouragie.

X.

„ De Officiers van Justitie, de Marechaussee's, midts-
„ gaeders d'Inwoonders, sullen sonder onderscheyt aen-
„ houden alle Deserteurs der Troupen van de twee Mo-
„ gentheden ende die leyden in de plaetse van de selve
„ Dominatie, de naeste aan de gene van d'aenhoudinge,
„ welckers Commandant sal ondersoecken ofte sy zyn on-

B

„ derdaenen ofte niet , van synen Souvereyn , ende dus
 „ in den cas van te moeten overgelevert worden , volgens
 „ het gedisponeerde van den eersten artikel , ende ingeval-
 „ le hy bevint dat sy geene onderdaenen en zyn van sy-
 „ nen Souvereyn , sal hy die aenstondts doen leyden in
 „ eene der plaetsen aengewesen in den derden arrikel , om
 „ overgelevert te worden , op den voet van het tegen-
 „ woordigh Verdragh.

X I.

„ Om gelijckelijck aan te moedigen de Kryghslieden ,
 „ de Officiers van Justicie , de Marechaussees ende d'In-
 „ woonders der plaetsen van met meerder aendacht te
 „ waecken op d'uytwerckinge van dit Verdragh , sal men
 „ geven twintigh guldens Duytsch , maeckende acht en-
 „ twintigh guldens Brabants courant geldt , ofte vyftigh
 „ Fransche livres , voor iederen Deserteur Voertganger door
 „ hun aengehouden in de plaetsen ofte geleyt naer de
 „ naeste plaetsen , ende het dobbel voor iederen Deserteur
 „ te Peerdt , welcke somme hun sal worden comptant be-
 „ taelt door de sorge van den Commandant van de plaetsie.

X II.

„ Om te voorkomen alle moyelijckheydt over het we-
 „ dergeven van het onderhoudt der Mannen ende Peerdien ,
 „ gelijck oock van de belooninge , met den voorgaenden
 „ artikel vastgestelt , sal betaelt worden op tittel van die
 „ twee voorworpen door de Mogentheydt aan de welcke
 „ sal geschieden de overleveringe van eenen Deserteur ,
 „ veertigh Duytsche guldens , doende ses-en vyftigh gul-
 „ dens Brabants courant , ofte hondert Franche livres ,
 „ voor iederen Deserteur te voet , ende het dobbel voor
 „ eenen Deserteur te peerdt , dese somme sal comptant
 „ betaelt worden op den voet van den 6. artikel , mits
 „ welcken men langhs wederzyden niets meer en sal mo-
 „ gen heyschen , nochte voor gratificatie nochte voor
 „ onderhoudt , nochte voor eenige andere oncosten .

X III.

„ De Officieren ofte onder Officiers , gesonden tot
 „ vervolgh der Deserteurs van hunne Troupen , sullen
 „ die mogen vervolgen op de Gronden van de nabuerige
 „ Dominatie , mits de geseyde Officiers ofte onder Officiers
 „ niet en zyn van groten nombren als van twee ofte dry
 „ te saemen , dat sy voorseen zyn ten dien eynde van
 „ eene schriftelijcke commissie van den Commandant der
 „ Plaetsen ofte Quartier daer sy van daen sullen zyn , en-
 „ de dat sy sijn ontmaecken van hunne Vuer-waepens op
 „ de Grensen , uytgenomen d'Officiers de welcke sullen
 „ mogen behouden hunne pistolen , waer van sy noch-
 „ tans hun niet en sullen mogen bedienen als in cas van
 „ noodtsaeckelijckheydt voor hunne eygen verweir . De
 „ geseyde Officiers ofte onder Officiers sullen sijn absolu-
 „ telijck moeren af houden van alle feytelijckheden , ende
 „ soo haest sy hun sullen vervoeght hebben by de gesey-
 „ de Deserteurs , 't zy in het eerste Dorp ofte elders on-
 „ der de vremde Mogentheydt , sullen sy sonder die uyt-
 „ d'oogen te verliesen , aensoecken de Officiers van Poli-
 „ cie ofte andere Inwoonders van de plaetsen , van de selve
 „ aen te houden , ende te leyden op den voet van den
 „ 10. artikel naer de naeste plaetsen van de selve Mogent-
 „ heydt ; het welck de geseyde Inwoonders sullen verplicht
 „ zyn te doen op hun schriftelijck , ofte den cas praemen-
 „ de , op mondelinge versoeck .

X IV.

„ D'Ordonnantien de welcke plaetsen grypen in de Lan-
 „ den ende Gronden der Dominatie van de Keyserinne .
 „ Coninginne binnen de Nederlanden , tegens de gene de
 „ welcke coopen Peerdien , Waepens , Kleederen , ofte
 „ Equipagien van de Deserteurs van haere Troupen , sul-
 „ len gevolgh worden tegens de gene de welcke de selve
 „ sullen coopen van de Deserteurs der Troupen van den
 „ Alder-Christelijckxsten Coninck , ende van gelijcken d'Or-
 „ donnantien de welcke plaetsen hebben binner de Provin-

„ tien ende Onderhoorigheden van het Coninckryck van
 „ Vranckryck, tegens de gene de welcke coopen Peerden,
 „ Waepenen, Kleederen, ofte Equipagien van de Deserteurs
 „ der Troupen van Syne Alder-Christelijckxste Majesteyt,
 „ sullen van gelijcken gevolgh worden tegens de gene de
 „ welcke sullen coopen Peerden, Waepenen, Kleederen,
 „ ofte Equipagien van de Deserteurs der Troupen van Haere
 „ Keyserlijcke ende Conincklycke Apostolijcke Majesteyt.

X V.

„ Ingevalle eenige moeyelijckheden voor quaeme nopen-
 „ de de uytwerckinge van het tegenwoordigh Verdragh,
 „ die sullen gereguleert worden door de Commandanten
 „ der Plaetsen, belast volgens den 4. artikel van saemen te
 „ corresponderen, ende de welcke sullen toebrengen alle
 „ mogelijcke gemacken om de selve in der minnen te
 „ eyndigen indien buyten alle verwachtinge overquaemeu-
 „ eenige gevallen van aengelegentheydt, de gesleyde Com-
 „ mandanten sullen sigh addresseren aan de respective Ge-
 „ neraels, de welcke de twee Mogentheden zyn overeen-
 „ gecomen te dien eynde te noemen, ende dese aan hun-
 „ ne Hoven in den cas in den welcken sy op hun niet sou-
 „ den connen nemen de decisie van de saecke.

X V I.

„ Het tegenwoordigh Verdragh sal goedtgekeurt wor-
 „ den door Haere Majesteyt de Keyserinne Coninginne,
 „ ende door Syne Alder-Christelijckxste Majesteyt, de
 „ goedtkeuringen uytgewisselt binnen den tydt van ses we-
 „ ken naer de teeckeninge, ende sy sal haer uytwerckinge
 „ beginnen te hebben den 6. der toekomende maendt No-
 „ vember. In teecken der waerheydt hebben Wy dese te-
 „ genwoordige Overeencompste geteeckent ende gelegelt
 „ met onse Waepenen. Gedaen tot Brussel den 6. Septem-
 „ ber des jaers 1766.

(L. S.) DEN GRAEVE VAN FERRARIJS.

(L. S.) BOUFFLERS.

Ende dit Verdragh zynde behoorelijck bevestight soo
 door Ons , als door Syne Alder Christelijckxste Majesteyt,
 soo willen ende ordonneren Wy dat het selve instantelijck sal
 worden gepubliceert binnen allen de Piovintien ende Gronden
 onser Dominatie in de Nederlanden , om aldaer achtervolgh
 te worden by forme van Weth in alle syne pointen ende
 artikelen.

Ontbieden daeromme ende bevelen onse seer-lieve ende
 getrouwe die Hooft ende Presidenten ende Luyden van
 onsen Priveen ende groten Raede , die Cancelier ende
 Luyden van onsen Raede van Brabant ; Gouverneur , Pre-
 sident ende Luyden van onsen Raede van Luxembourg ,
 Cancelier ende Luyden van onsen Raede in Gelderlandt ,
 Gouverneur van Limbourg , President ende Luyden van
 onsen Raede in Vlaenderen , Hooft-Bailli , President ende
 Luyden van onsen Raede in Henegauw , Gouverneur , Pre-
 sident ende Luyden van onsen Raede tot Namen , Hooft-
 Bailli van Doornick ende van't Doornicksche , Schoutet van
 Mechelen , ende alle andere onse Rechteren , Officieren ende
 Ondersaeten die dit aengaen sal , dat sy dese onse tegenwoor-
 dige Ordonnantie observeren ende onderhouden , ende
 exactelijck doen observeren ende onderhouden , sonder
 eenige gunste , oogluyckinge ofte dissimulatie : WANT
 ONS ALSO GELIEFT : des r'oirconden , hebben Wy
 onsen Grooten Segel hier aen doen hangen. Gegeven in onse
 Stadt van Brussel den 16. October int jaer ons Heere 1766.
 ende van onse Rycken het ses-en-twintigste. Was geparapheert,
 Ne. vt. leeger stont , By de Keyserinne Douairiere ende
 Coninginne in Haeren Raede , was geteekent , De Reul ,
 ende den Grooten Segel van Haere Majesteyt , gedrukt in
 rooden wasse , daer aen uythangende in dobbelen steerts
 van perkement: